

# Rollenspel Europees Parlement

## Korte omschrijving

---

Tijdens dit rollenspel gaan de leerlingen/studenten het Europees Parlement naspelen. Aan de hand van een realistische EU-casus gaan de leerlingen/studenten in verschillende fracties met elkaar in debat. Hierdoor leren zij – globaal, want de Europese besluitvorming is complex en veelzijdig – hoe democratische besluitvorming in de Europese Unie tot stand komt. Daarbij maken ze ook kennis met de verschillende belangen die in de Europese besluitvorming worden behartigd; enerzijds is dat het partij-ideologische belang (Europees Parlement), anderzijds is dat het landsbelang (Raad van de Europese Unie).

## Disclaimer

Europese besluitvorming is een complex proces. Voor een duidelijk overzicht daarvan, is het aan te raden om een bezoek te brengen aan deze [webpagina van het Europees Parlement](#). Drie belangrijke verschillen in het huidige rollenspel ten opzichte van de realiteit:

- De fracties in het rollenspel zijn fictief (maar wel een afgeleide van de daadwerkelijke Europese fracties).
- Het rollenspel eindigt ermee dat het Europees Parlement wel of niet het standpunt van de Raad van de Europese Unie overneemt. In werkelijkheid heeft het Europees Parlement ook de mogelijkheid om het standpunt van de Raad van de Europese Unie aan te passen. Dan komt er een tweede lezing waarbij de Raad naar de aanpassingsvoorstellen van het Europees Parlement kijkt. Dit kan zelfs gevolgd worden door een derde lezing. Kortom, in werkelijkheid zijn er nog meer mogelijkheden om uiteindelijk tot een compromis te komen. Voor dit rollenspel zou dat te complex worden.
- Bij de meeste voorstellen van de Europese Commissie komen vertegenwoordigers van het Europees Parlement, van de Raad van de Europese Unie en van de Europese Commissie al direct bij elkaar om te onderhandelen over een compromis. Dit noem je trilogie.

## Leerdoel

---

Na dit onderdeel:

- kunnen de leerlingen/studenten uitleggen welke bestuursorganen in de Europese Unie besluiten nemen
- kunnen de leerlingen/studenten zich inleven in een standpunt van een politieke partij en dit standpunt met argumenten onder woorden brengen.
- kunnen de leerlingen/studenten reageren op elkaars standpunten en hierover in debat gaan.

## Duur

---

50 – 60 minuten

## Benodigdheden

---

Via <https://lesmateriaal.prodemos.nl/leren/rollenspel-europees-parlement/> kun je downloaden:

- Het script van de voorzitter van het Europees Parlement (handleiding waarin staat uitgelegd hoe u als docent het rollenspel kunt begeleiden).
- De fractieprofielen (A4's met daarop een uitleg over het profiel en het standpunt van de fractie).
- De fractienaamkaartjes.

Verder heb je nodig:

- De bijbehorende video 'Rollenspel Europees Parlement – ProDemos' met animaties, te kijken via <https://www.youtube.com/watch?v=L3N0Zdq6L8w>.
- Een digibord met internetaansluiting en geluid.

## De werkvorm uitgelegd

---

### Casus

De casus waar dit rollenspel over gaat is het besluit om vanaf 2035 alleen nog maar uitstootvrije auto's te produceren in de Europese Unie.<sup>1</sup>

### Rolverdeling

#### Voorzitter van het Europees Parlement

Als docent speel jij de voorzitter van het Europees Parlement. Dit houdt in dat jij het debat over de verschillende rondes begeleidt en daarmee expliciet het 'spelverloop' beheert. Dit kun je zo theatraal insteken als je zelf wilt. Hierbij geldt: hoe meer jij je probeert in te leven in de rol van voorzitter van het Europees Parlement, des te meer de leerlingen/studenten zich er ook echt in zullen storten.

#### Europarlementariërs

Elke leerling zit in een politieke fractie. Je kunt als docent zelf een passende indeling maken. Er zijn 5 fracties, dus verdeel de klas in 5 groepen.

- Liberale fractie 125 zetels
- Socialistische fractie 190 zetels
- Groene fractie 90 zetels
- Nationaal-conservatieve fractie 100 zetels
- Christendemocratische fractie 200 zetels

#### De Europese Commissie en de Raad van de Europese Unie

Deze rollen worden niet live gespeeld, maar worden in het rollenspel gebracht middels korte video's. In 'het script' staat beschreven wanneer welk deel van de video wordt getoond en wat de inhoud van de video ongeveer inhoudt.

## Het script van de voorzitter van het Europees Parlement (u als docent)

---

### Vooraf

Loop zelf de animaties van te voren een keer door. Zo heeft u een goed beeld van het verloop van het rollenspel, van wanneer de animaties informatie verschaffen en van wanneer de klas aan de beurt is om hun rol als Europees Parlement te vertolken.

Probeer in het klaslokaal een halve cirkel van tafeltjes te maken, waar de verschillende fracties aan zitten. Zorg er in ieder geval voor dat de verschillende fracties bij elkaar kunnen zitten en dat de leerlingen/studenten in een andere opstelling zitten dan wat normaal het geval is, in het reguliere klaslokaal. Zorg dat jij als voorzitter een plek kiest vanaf waar je elke fractie kunt zien. Kies ook een 'sprekersgestoelte'. Vanaf die plek gaan de verschillende woordvoerders het woord voeren.

Verdeel de klas in 5 gelijke groepen en deel per groep minstens 1 fractieprofiel en 1 naamkaartje. Het naamkaartje in A4 formaat kunnen ze over de lengte dubbelvouwen en voor zich neer zetten op tafel zodat duidelijk is welke fractie de betreffende groep vertegenwoordigt.

---

<sup>1</sup> RTL Nieuws: <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/artikel/5342957/uitstootvrij-co2-diesel-elektrisch-duurzaam-benzine-europese-unie>

## Start

Start de animatievideo om de introductie te starten. Pauzeer de video op minuut 0:14 (er staat op dat moment een grote 'play-knop' in beeld). Vertel dat dit rollenspel uit 5 rondes bestaat.

Laat de animatievideo verder spelen. Pauzeer de video op minuut 0:27. Vertel hierbij dat als eerste de Europese Commissie een voorstel doet.

### ***Ronde 1: De Europese Commissie doet een voorstel***

- Stap 1: De voorzitter van het Europees Parlement opent de vergadering
  - Begin met het openen van de vergadering. (Dit maakt duidelijk dat het rollenspel echt is begonnen.)
  - Heet vervolgens alle verschillende fracties welkom, door ze allemaal af te gaan. (Hierdoor wordt duidelijk voor de leerlingen/studenten welke fracties er zijn.)
- Stap 2: De Europese Commissie doet een voorstel.
  - Vertel als voorzitter dat de Europese Commissie een voorstel heeft gedaan en dat over dat voorstel vandaag gedebatteerd zal gaan worden.
  - Laat de animatievideo verder spelen. In de video licht de Europese Commissie het voorstel toe. Pauzeer hierna de video op minuut 1:36.

Tekst van de video:

Geachte leden van het Europees Parlement,

Graag wil ik u een voorstel van de Europese Commissie voorleggen. Als Europese Commissie hebben we het plan om het produceren van auto's die rijden op fossiele brandstoffen vanaf 2035 te verbieden. Het gaat hierbij om auto's die rijden op diesel of benzine. Er mogen dan alleen nog maar auto's geproduceerd worden die geen CO2 uitstoten.

Ik heb dit voorstel gedeeld met de Raad van de Europese Unie, zodat ook de ministers van Klimaat uit alle lidstaten naar dit plan kunnen kijken. Zij zullen reageren op het plan zodra u er als Europees Parlement over heeft gestemd.

Ik hoop namens de Europese Commissie natuurlijk van harte dat u zult instemmen met dit plan. Op die manier zetten we stappen om de CO2-uitstoot terug te brengen en de opwarming van de aarde tegen te gaan.

Veel succes bij het beoordelen van dit voorstel!

### ***Ronde 2: Het Europees Parlement bespreekt het voorstel en dient amendementen in***

- Stap 1: Het Europees Parlement bereidt het debat voor.
  - Deel aan alle fracties de fractiewerkbladen uit. Op elk van deze werkbladen staat het standpunt van de betreffende fractie over het voorstel van de EC.
  - Alle fractieleden bereiden samen het debat voor. Hoe ze dit kunnen doen staat uitgelegd op de fractiewerkbladen.
- Stap 2: Het Europees Parlement debatteert.
  - Vertel als voorzitter dat van elke fractie een woordvoerder straks het fractiestandpunt duidelijk mag maken. Vertel ook dat de andere fracties de sprekende fractie mogen interromperen door een vraag te stellen. Dit kunnen de fracties laten merken door hun hand op te steken. Uiteindelijk ben jij als voorzitter degene die bepaalt of een fractie mag interromperen. Op die manier kun je de regie houden en voorkomen dat er teveel vragen worden gesteld waardoor een fractie haar verhaal niet kan afmaken.
  - Nu komen om de beurt alle woordvoerders aan het woord. Dit doen zij vanaf het sprekersgestoelte. Andere fracties mogen hun hand opsteken als ze een vraag willen stellen.

- **Stap 3: Het Europees Parlement beraadt zich op amendementen.**
  - Vertel aan de fracties dat ze nu tijd krijgen om, als ze willen, amendementen op het voorstel in te dienen. Geef ze kort de tijd om dit voor te bereiden. Op hun werkbladen staat hoe ze dat kunnen doen. Vertel ook dat er voor elke fractie een nieuw fractielid het woord gaat voeren.
  - Nu komen om de beurt alle woordvoerders aan het woord. De woordvoerders kondigen de amendementen aan. Er is geen ruimte voor vragen.
- **Stap 4: Het Europees Parlement stemt over de amendementen.**
  - Vertel dat je als voorzitter straks eerst de amendementen in stemming zult brengen en daarna het gehele voorstel van de Europese Commissie in de nieuwe vorm (dus met de aangenomen amendementen).
  - Ga nu als voorzitter elk amendement af en vraag wie ervoor is. Aan de hand van de zetelverdeling kun je zien of het amendement is aangenomen.
  - Breng nu het gehele, nieuwe voorstel in stemming. Lees eerst voor wat het nieuwe voorstel is (het oorspronkelijke voorstel inclusief de gedane wijzigingen).
  - Laat de animatievideo nu verder spelen.

### ***Ronde 3: De Raad van de Europese Unie bespreekt het voorstel en dient een amendement in***

- **Stap 1: De Raad van de Europese Unie geeft een reactie.**
  - Vertel als voorzitter dat de Raad van de Europese Unie, bestaande uit alle ministers van alle lidstaten die over het betreffende thema gaan, ook nog moet reageren op het voorstel van de Europese Commissie.
  - Laat de animatievideo verder spelen. In de video vertelt de voorzitter van de Raad van de Europese Unie wat die van het voorstel vindt. Daarnaast stelt deze een concrete wijziging op het voorstel van de commissie voor. Deze wijziging is gebaseerd op belangen van de landen en worden duidelijk gemotiveerd in de video. Pauzeer de video op minuut 3:31.

Tekst van de video:

Geachte leden van het Europees Parlement,

Wij hebben van de Europese Commissie een voorstel ontvangen om vanaf 2035 de productie van auto's die rijden op fossiele brandstoffen te verbieden.

Nadat u als Europees Parlement dit voorstel op enkele punten gewijzigd heeft, heeft de Europese Commissie ons het nieuwste voorstel opgestuurd. Voor een groot deel is de Raad van de Europese Unie het eens met dit nieuwe voorstel. Toch willen we één belangrijke wijziging aanbrengen.

Aangezien niet alle landen even welvarend zijn en nog niet alle industrieën klaar zijn voor deze verandering, willen we dat het verbod op de productie van benzine- en dieselauto's stapsgewijs ingaat. Vanaf 2035 gaat het verbod eerst in voor de tien rijkste EU-lidstaten; dat zijn Luxemburg, Ierland, Denemarken, Nederland, Zweden, Oostenrijk, Finland, België, Duitsland, Frankrijk. Voor de andere lidstaten gaat het verbod 10 jaar later in, dus in 2045. Hierbij gaat het om de landen Italië, Malta, Cyprus, Slovenië, Spanje, Estland, Tsjechië, Litouwen, Portugal, Letland, Griekenland, Slowakije, Hongarije, Polen, Kroatië, Roemenië, Bulgarije.

We hopen dat u zich kunt vinden in deze aanpassing. We kijken uit naar uw reactie.

### ***Ronde 4: Het Europees Parlement bespreekt het voorstel van de Raad van de Europese Unie***

- **Stap 1: Het Europees Parlement bereidt het debat voor.**
  - De verschillende fracties krijgen nu tijd om hun standpunt over het nieuwe voorstel toe te lichten. In plaats van eerder, krijgen ze nu geen voorgekauwd standpunt. Op basis van

de beschrijving van hun partij, gaan zij nu zelf hun standpunt bepalen. Ze krijgen de vraag om drie argumenten te geven voor hun standpunt. Alle fractieleden bereiden samen dit debat voor.

- Stap 2: Het Europees Parlement debatteert.
  - Vertel als voorzitter dat woordvoerders van de fracties straks hun standpunt duidelijk mogen maken. Vertel ook dat de andere fracties de sprekende fractie mogen interromperen door een vraag te stellen. Dit kunnen de fracties laten merken door hun hand op te steken. Uiteindelijk ben jij als voorzitter degene die bepaalt of een fractie mag interromperen. Op die manier kun je de regie houden en voorkomen dat er teveel vragen worden gesteld waardoor een fractie haar verhaal niet kan afmaken.
  - Nu komen een voor een alle woordvoerders aan het woord. Dit doen zij vanaf het sprekersgestoelte. Andere fracties mogen hun hand opsteken als ze een vraag willen stellen.
  - Laat de animatievideo nu verder spelen, voordat op stemmen over wordt gegaan. Pauzeer hierna de video op minuut 3:44.

### ***Ronde 5: Het Europees Parlement neemt een besluit over het nieuwe, definitieve voorstel***

- Stap 1: Het Europees Parlement stemt over het nieuwe voorstel (inclusief het standpunt van de Raad van de Europese Unie)
  - Vertel dat je als voorzitter nu het nieuwe voorstel (inclusief het standpunt van de Raad van de Europese Unie), in stemming gaat brengen.
  - Breng het gehele, nieuwe voorstel in stemming. Lees eerst het nieuwe voorstel in zijn geheel voor (het oorspronkelijke voorstel inclusief de gedane wijzigingen).
- Heeft het Europees Parlement het voorstel aangenomen?
  - Laat de video dan gewoon doorlopen, vanaf minuut 3:50 komt een videofragment die past bij het aangenomen voorstel. Pauzeer (stop) de video op minuut 4:22.

Tekst van het video:

Geachte leden het Europees Parlement,

Als Europese Commissie zijn we verheugd dat ons voorstel, weliswaar met hier en daar een aanpassing, is goedgekeurd door u als Europees Parlement en door de Raad van de Europese Unie! Dat betekent dat wij het voorstel kunnen gaan uitvoeren, de CO2-uitstoot in Europa gaan terugdringen en zo weer belangrijke stappen kunnen zetten in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Aan de slag!

- Heeft het Europees Parlement het voorstel verworpen?
  - Sla dan een stukje van de video over en laat de video afspelen vanaf minuut 4:22. Vanaf dan komt een videofragment die past bij het verworpen voorstel. Je kunt de video dan tot het einde afkijken.

Tekst van het video:

Geachte leden van het Europees Parlement,

We hebben gehoord dat u als Europees Parlement ons voorstel helaas heeft verworpen. We stellen voor dat we op de korte termijn bij elkaar komen, zodat we kunnen kijken hoe we er samen, met het Europees Parlement en Raad van de Europese Unie toch samen uit kunnen komen. Dan kan de Europese Commissie aan de slag om belangrijke stappen te zetten in de strijd tegen de opwarming van de aarde. We spreken elkaar snel.

## De fractieprofielen (\*deze zijn ook als losse bestanden te downloaden)

### **Liberaal fractie (125 zetels)**

#### ***Profiel van jullie fractie***

Jullie vinden het belangrijk dat Europese burgers in vrijheid kunnen leven. Dat betekent dat Europese burgers vrije keuzes moeten kunnen maken en dat er niet teveel regels moeten zijn. Tegelijkertijd vinden jullie dat de Europese Unie genoeg moet doen om die vrijheid te bevorderen, bijvoorbeeld met maatregelen voor veiligheid, de economie en het klimaat.

#### ***Standpunt***

Jullie vinden dat een gezond klimaat een belangrijke voorwaarde is voor vrijheid. Want als de Europese Unie minder leefbaar wordt door de gevolgen van de opwarming van de aarde, zoals hittegolven en overstromingen, dan zullen de Europese burgers ook beperkt worden in hun vrijheid. Daarom vinden jullie het belangrijk dat er vanaf 2035 alleen nog maar uitstootvrije auto's geproduceerd worden, want het terugdringen van de CO2 uitstoot is nodig om de opwarming van de aarde tegen te gaan. Jullie zijn het daarom eens met het voorstel van de Europese Commissie. Wel maken jullie je zorgen over of dit voorstel niet ten koste gaat van de vrijheid om jezelf te kunnen verplaatsen. Elektrische auto's zijn duur, dus niet alle Europese burgers zullen zo'n auto kunnen betalen. Jullie vinden dan ook dat er geïnvesteerd moet worden in meer vervoersmogelijkheden.

#### ***Amendement***

Daarom willen jullie dat de mogelijkheden om in de Europese Unie met de trein te kunnen reizen, in 2045 verdubbeld zijn.

### **Socialistische fractie (190 zetels)**

#### ***Profiel van jullie fractie***

Jullie willen ongelijkheid in de Europese Unie verminderen. Jullie vinden dat het geld eerlijker verdeeld moet worden en dat de Europese Unie zelf voorzieningen voor burgers moet regelen, in plaats van dat aan de vrije markt over te laten. Een gezond klimaat en werkgelegenheid vinden jullie belangrijk, maar wel op een manier die betaalbaar is voor de Europese burger.

#### ***Standpunt***

Jullie vinden dat de gelijkheid in de Europese Unie vergroot moet worden door Europese burgers minder te belasten, en grote bedrijven meer. Jullie zijn het in principe eens met het idee achter het voorstel, namelijk het terugdringen van de uitstoot, want een gezond klimaat vinden jullie ook belangrijk. Maar jullie vinden het oneerlijk dat de Europese burger hier de dupe van wordt. Want die mag straks alleen nog maar een dure elektrische auto aanschaffen. Auto's zijn dan alleen nog voor rijke burgers. Veel liever zien jullie dat de grote bedrijven eerst hun verantwoordelijkheid nemen om de CO2-uitstoot terug te dringen. Zij hebben een dikkere portemonnee en stoten bovendien veel CO2 uit met hun vrachtwagens. Jullie vinden daarom dat de EU eerst moet beginnen met het aanpakken van de vrachtwagens.

#### ***Amendement***

Jullie willen dat vanaf 2035 niet de productie van uitstotende auto's wordt verboden, maar de productie van uitstotende vrachtwagens.

### **Groene fractie (90 zetels)**

#### ***Profiel van jullie fractie***

Jullie vinden het belangrijk dat de natuur in de Europese Unie gezond is. En de Europese Unie moet volgens jullie de opwarming van de aarde bestrijden. Het herstel van de natuur en het klimaat kan jullie niet snel genoeg gaan. De Europese Unie moet zo snel mogelijk klimaatneutraal worden om een leefbare toekomst voor jonge generaties te garanderen.

## **Standpunt**

Jullie vinden het heel belangrijk dat er vanaf 2035 alleen nog maar uitstootvrije auto's geproduceerd mogen worden. Hoe eerder, hoe beter! Jullie zijn het daarom volledig eens met het voorstel van de Europese Commissie. Jullie zijn wel bang dat dit voorstel niet genoeg is. Want als je in 2035 een verbod op de productie van uitstotende auto's invoert, dan gaat het nog jaren duren voordat op de wegen alleen nog maar uitstootvrije, elektrische auto's rijden. Jullie willen dan ook hardere maatregelen. Auto's die CO2 uitstoten, moeten zo snel mogelijk van de weg af. Pas dan gaat de CO2-uitstoot echt omlaag.

## **Amendement**

Jullie willen dat er vanaf 2035 een volledig verbod op uitstotende auto's komt.

## **Nationaal-conservatieve fractie (100 zetels)**

### **Profiel van jullie fractie**

Jullie vinden dat de Europese samenwerking veel te uitgebreid is en dat niet de Europese Unie, maar landen zelf de baas horen te zijn over wat ze doen. Ook vinden jullie dat Europa weer terug moet naar zoals het vroeger was. En die opwarming van de aarde wordt volgens jullie zwaar overdreven.

## **Standpunt**

Jullie vinden dat de ongerustheid over de opwarming van de aarde wel heel erg doorslaat. Jullie zijn daarom niet enthousiast over het voorstel van de Europese Commissie. Maar jullie weten dat de meeste andere partijen dat wel zullen zijn en dat het dus niet zoveel zin heeft om alleen tegen te stemmen en verder niets te doen. Daarmee help je de nationaal-conservatieve kiezer niet. Jullie willen daarom het voorstel zoveel mogelijk afzwakken. Omdat jullie het belangrijk vinden dat de landen uit de Europese Unie zelf meer te zeggen hebben, willen jullie een poging doen om ervoor te zorgen dat niet de Europese Unie, maar de lidstaten zelf mogen bepalen wat voor besluit ze nemen over de productie van uitstotende auto's. Dan kunnen lidstaten van de Europese Unie zelf bepalen of ze dit (volgens jullie onzinnige) voorstel overnemen.

## **Amendement**

Jullie willen dat elke lidstaat zelf mag bepalen of ze vanaf 2035 de productie op uitstotende auto's in hun land verbieden.

## **Christendemocratische fractie (200 zetels)**

### **Profiel van jullie fractie**

De kracht van de Europese Unie is volgens jullie dat alle verschillende landen dezelfde christelijke normen en waarden delen. Jullie vinden het heel belangrijk om die normen en waarden te verdedigen. Daarnaast vinden jullie vooral de veiligheid en welvaart in de Europese Unie belangrijk. Alles wat daarnaast wordt gedaan is mooi meegenomen.

## **Standpunt**

Jullie vinden dat de Europese Unie een aantal kerntaken heeft. Klimaatbeleid hoort daar wat jullie betreft niet bij. Maar jullie vinden het wel belangrijk dat de aarde goed wordt doorgegeven aan volgende generaties, want 'rentmeesterschap' is een christelijke waarde die jullie heel belangrijk vinden. Daarom zijn jullie het eens met het voorstel van de Europese Commissie. Wel vinden jullie dat het nu allemaal wat te radicaal is. Het jaartal 2035 komt wel erg snel en jullie vrezen dat de Europese burgers en bedrijven hier last van gaan hebben. Jullie vinden dan ook dat het voorstel een iets minder harde deadline moet hebben, zodat het voor iedereen haalbaar blijft.

## **Amendement**

Jullie willen jullie dat het verbod niet ingaat in 2035, maar pas in 2045.